

EXPUNERE DE MOTIVE

Acordarea de onoruri reprezintă una dintre cele mai înalte forme de a prezenta respectul și recunoașterea cuvenite unui cetățean român sau străin care a adus servicii României prin activitatea pe care acesta a desfășurat-o. Legislația actuală care prevede modalitatea de acordare a distincțiilor și onorurilor, și anume **Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, cu modificările și completările ulterioare** are însă câteva lacune legislative care duc la interpretări ce contrazic chiar spiritul în care a fost creată această lege. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României intervine în scopul clarificării unor situații în care pot fi retrase decorațiile acordate membrilor unui ordin, inițiativa pornind dinspre reprezentanții societății civile către reprezentanții din Parlament.

În prezent, se aplică o interpretare eronată a prevederilor art. 51 din Legea nr. 29/2000, în sensul că decorațiile sunt retrase doar persoanelor condamnate definitiv printr-o hotărâre judecătorească la pedepse privative de libertate, executate în regim de detenție, iar faptele dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului sunt subiectiv interpretate.

În cele ce urmează, expunem câteva situații în care se regăsesc membri ai unor ordine (deși sunt zeci de cazuri), membri căroră ar fi fost firesc să li se retragă decorațiile, însă acest lucru nu s-a întâmplat până în prezent din cauza unor interpretări greșite ale prevederilor art. 51 din Legea 29/2000 privind sistemul național de decorații al României.

Un astfel de exemplu se referă la faptul că persoanele condamnate la pedeapsa privativă de libertate cu suspendarea executării acesteia prin sentință definitivă nu își pierd automat și distincțiile primite de la statul român, deoarece nu există un articol specific care să stipuleze acest lucru, cu toate că este lesne de înțeles că, odată cu primirea unei sentințe definitive, aceste persoane nu mai au *de facto* calitatea de cetățeni onorabili, prin urmare nu mai merită distincția primită de la Președintele României.

Un caz pe care îl expunem aici este al unei persoane decorate cu Ordinul Steaua României, în grad de Mare Ofițer (2002) și Ordinul Meritul Sanitar, în grad de Cavaler (2010):

Aceasta a fost condamnată la 1 an de închisoare cu suspendarea executării, sub supraveghere, a pedepsei, pe durata unui termen de încercare de 3 ani pentru favorizarea făptuitorului, hotărâre definitivă pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în 2015.

În acest caz, persoanei respective **nu** i-au fost retrase cele două ordine, chiar dacă a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate de 1 an de închisoare, pe motivul că acesta nu a executat pedeapsa în regim de detenție într-un penitenciar, măsura dispusă de instanța de judecată fiind aceea de suspendare a executării pedepsei sub supraveghere.

Cu referire la suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, în doctrină s-a afirmat că reprezintă *”o măsură de politică penală bazată pe încrederea în posibilitatea îndreptării condamnatului și pe punerea lui la încercare în acest scop, fiind destinată să ducă la*

realizarea scopului pedepsei fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se astfel neajunsurile pe care le atrage după sine privațiunea de libertate” și ”totodată, cheltuielile pe care le implică executarea pedepsei în penitenciar”.

Suspendarea executării este o măsură de individualizare judiciară a pedepsei, ce nu are ca efect modificarea calificării juridice a pedepsei aplicate, în sensul înlăturării caracterului său privativ de libertate, ci are ca efect provizoriu neexecutarea pedepsei privative de libertate pe perioada termenului de încercare.

Din analiza dispozițiilor art. 51 lit. a) din Legea 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, rezultă că legea face referire numai la tipul de pedeapsă aplicată, respectiv privativă de libertate, fără a distinge în funcție de modul de individualizare a executării acesteia.

Pentru a înlătura posibile interpretări eronate ale acestei prevederi legale considerăm necesar a modifica lit. a) a articolului 51 din Legea 29/2000, în sensul precizării expresiei “pedeapsă privativă de libertate”, indiferent de modul de individualizare a executării acesteia.

De asemenea, aceeași problemă există și în cazul persoanelor care au fost declarate lucrători sau colaboratori ai Securității prin hotărâre judecătorească definitivă.

În ceea ce privește retragerea decorațiilor pentru fapte dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului, considerăm că acele persoane care au exercitat activități de poliție politică, lucrători sau colaboratori ai fostei Securități, se află în situații de nedemnitate care atrag retragerea decorațiilor și ordenelor acordate.

O persoană decorată cu Ordinul Steaua României în grad de Cavaler (2002) este cel de-al doilea exemplu.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a stabilit, prin decizie definitivă că persoana respectivă a desfășurat activități de poliție politică în sensul art. 5 alin. 3 din Legea nr.187/1999, din anul 1983 până în anul 1987 și că a semnat note informative. Contestația acestei persoane a fost respinsă ca nefondată de Curtea de Apel și a rămas definitivă prin decizia pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal.

Se poate însă observa că prevederile art. 51 lit. b) din Legea 29/2000 sunt interpretabile dacă în prezent avem exemple de persoane, distinse cu diverse ordine, care au fost condamnate definitiv pentru că au desfășurat activități de poliție politică, dar cărora **nu le-au fost retrase decorațiile**. Însă prevederile art. 51 lit. b) nu sunt suficient de clare pentru a fi aplicabile în astfel de situații, motiv pentru care considerăm necesar a fi completate cu prevederile propuse, respectiv retragerea decorațiilor pentru motivele prevăzute la litera nou introdusă prin prezenta inițiativă, lit. c): „constatarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, a faptului că persoana decorată, în sensul prezentei legi, a fost lucrător sau colaborator al Securității și a desfășurat activități de poliție politică.”

Un alt aspect care lipsește din cadrul normativ actual este faptul că funcția de Cancelar al Cancelariei Ordinilor poate fi pe viață, deci fără un indicator limitat de timp. Aceasta este o practică ce contravine unor principii elementare de guvernare democratică. Propunerea legislativă corectează acest lucru, limitând mandatul unei persoane în funcția de Cancelar al Ordinilor la maximum 10 ani.

Nu în ultimul rând, nu există o perioadă - limită în care poziția de membru al Consiliului de Onoare poate să fie ocupată, aspect ce creează în prezent o situație problematică. Astfel, în acest moment nu este respectat art. 53 alin.(1) din Legea nr.29/2000, care impune un număr de 7 membri pentru componența Consiliului de Onoare, în cazul ordinilor naționale (în condițiile în care un loc de cavaler în grad de Mare Cruce a devenit vacant prin demisia lui Ionel Haiduc). Acest loc nu a fost ocupat nici până acum. Am propus o perioadă de maximum o lună în care orice loc rămas vacant din Consiliu trebuie ocupat.

În plus, pentru a asigura o deplină transparență și o corelare legislativă corespunzătoare, am intervenit și asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, prin care am inclus persoanele decorate în lista publică a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, pentru a permite oricărui cetățean și presei accesul liber și neîngrădit la informațiile cu privire la existența sau nu a calității de colaborator al Securității a unor persoane.

Decorațiile sunt conferite cetățenilor români pentru serviciile excepționale aduse statului și poporului român, pentru acte de eroism săvârșite în serviciul militar și pentru merite deosebite în activitate. Din consultările cu societatea civilă am concluzionat că decorațiile și ordinele României, precum și principiile și valorile pentru care ele sunt acordate sunt grav compromise prin menținerea lor în posesia unor persoane decăzute din dreptul moral de a beneficia de aceste onoruri. Prin urmare, considerăm absolut necesară și utilă intervenția legislativă propusă.

Date fiind cele prezentate mai sus, vă înaintăm spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă.

Inițiatori:

Ana-Cynthia-Ioana Păun
senator USR

Sorin-Gheorghe Șipoș
senator USR

Vlad-Ioan Șendroi
deputat USR

Parlamentul României
Senat

LISTĂ SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI

LEGE

**pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații
al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la
propriul dosar și deconspirarea Securității**

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	NEGOI ENGER REMUS		USR
2	Oprișor Aurel		USR
3	RUS VASILE CIPRIAN		USR
4	ANGHEL RĂZVAN-PAL		USR
5.	Ștefănuț Gheorghe		USR
6.	Bodea Marius		USR
7.	CIBU DEACONU RUXANDRA		USR
8	BOCHILEANU GEORGE-CĂTĂLIN		USR
9.	MINARU CĂTĂLIN-EMIL		USR

Parlamentul României
Senat

LISTĂ SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI

LEGE

**pentru modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații
al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la
propriul dosar și deconspirarea Securității**

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
			USR
	HANGAN POLLYANNA		USR
	PUȘAIE ANDREI		USR
	ALECSANDRU		USR
	MARIUS-NICOLAE		USR
	DRĂGĂȘCU CĂTAR		USR
	Răduanu Bogdan		USR
	BULAI IULIAN		USR
	TANASĂ ȘTEFAN		USR
	BLAȘA MARCEL		USR

